Nieuwe versie IKM zet in op vereenvoudiging

- Melkaanvoer

20.02.2026

Het IKM-lastenboek krijgt een nieuwe versie op 1 april 2026. In versie 12 wordt ingezet op eenvoud, en werd waar mogelijk gezorgd voor afstemming met het Codiplan-lastenboek. Wijzigingen worden steeds besproken en goedgekeurd binnen de werkgroep IKM van MilkBE. De regelmatige actualisering van het lastenboek maakt dat het kwaliteitshandboek relevant blijft voor zowel melkveehouder, melkverwerker én afnemer van zuivelproducten.

In het jaar 2000 heeft de zuivelsector ervoor gekozen om vragen van afnemers m.b.t. de kwaliteit van de melkproductie, gebaseerd op de wensen van de consument, te bundelen in het privaat lastenboek IKM (Integrale Kwaliteitszorg Melk). Op regelmatige basis wordt een nieuwe versie van het lastenboek gelanceerd om ervoor te zorgen dat de vooruitgangsdynamiek waarvoor de zuivelketen gekend is, blijvend kan worden overgedragen naar alle deelnemende melkveehouders. Ook veranderingen in het wettelijk kader worden gereflecteerd in nieuwe versies van het lastenboek. Nagenoeg alle 5.473 Belgische melkveehouders zijn IKM-gecertificeerd. Dit creëert aanzienlijk meer afzetpotentieel voor zuivelverwerkers, die hun klanten middels het lastenboek eenvoudig kunnen aantonen dat de zuivelproducten die ze aanbieden vervaardigd zijn op basis van melk geproduceerd met respect voor dier, mens een milieu.

Administratieve vereenvoudiging en afstemming met Codiplan

De meeste melkveehouders kiezen ervoor om audits voor verschillende lastenboeken gecombineerd te laten uitvoeren. In de praktijk zorgde het soms voor verwarring dat verschillende lastenboeken dezelfde borgingspunten op een andere manier beoordeelden. Om hier verbetering in te brengen, werden de lastenboeken van IKM en Codiplan (primaire dierlijke productie) met mekaar

vergeleken. Deze oefening resulteerde in de schrapping van tien borgingspunten in IKM. Bovendien werd voor negen borgingspunten de gradatie gewijzigd, en werden verschillende punten verplaatst of herschreven.

Zo werd de gradatie van het borgingspunt rond de bewaring van de geneesmiddelen afgestemd met Codiplan en de vereisten rond de koeling van de melk gegroepeerd. Verder werden enkele punten geschrapt die elders reeds worden geborgd, zoals de verwijzing naar de te volgen procedures bij ongunstige kwaliteitsresultaten. Bovendien werd het lastenboek waar nodig beter aangepast aan de praktijk. Zo is het voortaan niet meer vereist dat de bedieningsruimte van de melkrobot voorzien is van wanden tot aan het plafond. Ondanks dat deze aanpassingen geen grote inhoudelijke veranderingen betekent, verhogen ze de duidelijkheid en verminderen ze de administratie en bewijslast tijdens (gecombineerde) audits. Ondanks dat deze aanpassingen geen grote inhoudelijke veranderingen betekent, verhogen ze de duidelijkheid en verminderen ze de administratie en bewijslast tijdens (gecombineerde) audits.

Het nieuwe lastenboek zal vanaf 1 april gebruikt worden bij audits. Tot dan blijft versie 11.1 van kracht.

Achtergrond: Wat is IKM?

IKM is een interprofessioneel kwaliteitssysteem dat de engagementen van de melkveehouders naar de maatschappij vertaalt via een lastenboek van goede praktijken. Het lastenboek is opgedeeld in acht modules: dierengezondheid, dierenwelzijn, melkwinning, reiniging, hygiëne, milieu, meldingsplicht en de duurzaamheidsmonitor. IKM-certificatie biedt iedere melkveehouder de mogelijkheid zich individueel in te schrijven in een vooruitgangsdynamiek die onmisbaar is voor een duurzame zuivelketen. MilkBE beheert het IKM-lastenboek, terwijl MCC-Vlaanderen en Comité du Lait de rol vervullen van certificeringsinstelling in respectievelijk Vlaanderen en Wallonië.

Elias Goyens

Advisor Milk Supply & Economics
elias.goyens@bcz-cbl.be
+32 491 07 60 13